

Povlsen: Som sædvanlig under Finanslovforhandlingerne har Skolespørgsmaal optaget adskillige af Talerne, og det er ogsaa ganske naturligt, da Skolespørgsmaalet jo hører til de allervigtigste Spørgsmaal, vi beskæftiger os med. Navnlige har Spørgsmaalet om den frie Skoles Stilling faaet Bølgerne til at gaa ret højt. Ja, det ærede Medlem for Assens-Kredsen (Klaus Berntsen) udtalte sig jo ganske roligt om dette Spørgsmaal i Eftermiddagsmødet, og ligesom jeg tror, at jeg i alt væsentligt er enig med det ærede Medlem i hans Skolesyn, saaledes er jeg ogsaa enig med ham i adskilligt af det, han sagde i Eftermiddags. Derimod forekommer det mig, at det ærede Medlem for Nørresundby-Kredsen (Nørgaard) var lovlig højt oppe forleden. Man fik Indtrykket af, da det ærede Medlem talte, at han følte sig som en drabelig Riddersmand, der nu skulde gaa i Leding for den frie Skole overfor de mange arge Statsskoletroldre i denne Sal. Men jeg kan berolige det ærede Medlem: Der findes ingen af den Kategori herinde. Nej, Friskoletanken har i Virkeligheden sat saa dybe Rødder i det danske Folk, at han kan være ganske rolig i saa Henseende. Ikke en Gang Socialdemokraterne kan man faa Lov til at henregne under Kategorien Tvangsskolemænd. Jeg vil henvise det ærede Medlem til en Udtalelse af det ærede Medlem for Københavns Amts 2den Valgkreds (K. M. Klausen) under Forhandlingerne i Samlingen 1911—12, da dette ærede Medlem meget bestemt protesterede imod, at man betegnede hans Parti som et Tvangsskoleparti, og jeg kan ligeledes henvise til, at Socialdemokratiet uden ringeste Modstand sluttede sig til det Afsnit af Kultusminister Appels Skoletilsynsforslag, som handlede om de frie Skoler, ja endydermere sluttede sig helt og holdent til de Ændringsforslag, som af det radikale Venstre blev stillet til dette Afsnit for yderligere at fæstne Skolefriheden i vort Land.

Det allerbedste Vidnesbyrd om, at man ikke behøver at være bange for, at der skal være Modstandere af Skolefriheden i denne Sal eller i det hele taget her i Rigsdagen, har man i et Ændringsforslag til Grundlovsforslaget, som blev fremsat fra Højres Side i den forløbne Sommersamling, netop vedrørende Skoleparagraffen i Grundloven. Det hedder deri — jeg maa maaske med den højtærede Formands Tilladelse oplæse det —: Forældre og Værger er ikke pligtige at lade deres Børn undervise i Folkeskolen, naar disse paa anden Vis faar en Undervisning, som ikke er ringere end den, der

ydes i Folkeskolen. Dette Ændringsforslag mødte ikke Modstand fra nogen Side.

Men det ærede Medlem for Nørresundby-Kredsen mener, at han i den Skrivelse, som den højtærede Kultusminister under 30. April d. A. har sendt til Frikolen i Møborg Sogn, har fundet friskolefjendtlige Tendenser. Han mener, at den højtærede Kultusminister i denne Skrivelse har givet Skolekommissionerne og Præsterne uhindret Adgang til til en hvilken som helst Tid at komme i Friskolen og gribe ind i dens Undervisning. Det er jo imidlertid en Misforstaaelse, og har denne Misforstaaelse af den højtærede Ministers Skrivelse til Skolen været fremme andre Steder, ude i Friskolekredse, saa har den Forhandling, der er ført her, nu da sikkert bidraget til, at den er blevet fjernet, idet det har vist sig, at den højtærede Kultusminister er fuldstændig enig med det ærede Medlem for Assens-Kredsen i, at en saadan ubetinget Adgang til at møde i Friskolen og kontrollere den har hverken Skolekommissionen samlet eller Præsten udenfor de almindelige Eksaminer. Den højtærede Kultusminister er jo ganske enig med det ærede Medlem for Assens-Kredsen i, at i Tilfælde af, at der kommer en ny Præst paa Stedet eller en ny Lærer, kan det være nødvendigt for Skolekommissionen, for at den kan give den Erklæring, paa Grundlag af hvilken der ydes Statstilskud, at komme til Stede i Skolen. Men naturligvis kun efter fuldstændig fri Forhandling med Skoleledelsen, og dersom denne ikke ønsker, at Skolekommissionen skal komme, maa den finde sig i, at den ikke faar en Erklæring; og at den altsaa kan være udsat for det Aar ikke at opnaa Statstilskud. Herom er jo den højtærede Kultusminister og det ærede Medlem for Assens-Kredsen fuldstændig enige.

Saa ankede det ærede Medlem for Nørresundby-Kredsen over, at den højtærede Kultusminister i sin Skrivelse havde krævet Katekismusundervisning i Friskolen, og han foreholdt ham en Skrivelse af 6. April 1900 fra daværende Minister Sthyr som et lysende Eksempel. Jeg er imidlertid ganske overbevist om, at det ærede Medlem tager fejl af denne Skrivelse af 6. April 1900. Jeg tror, det hænger sammen med, at det ærede Medlem ikke kender den in extenso; dersom han gjorde det, vilde han være ganske klar over, at den sandelig ikke giver fri for Undervisning i Katekismus. Denne Skrivelse har jeg desværre heller ikke in extenso, men jeg har her en anden Skrivelse, som henviser dertil, og i denne Skrivelse, som i sin Tid